GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 7.

We Cwzartek Dnia 28. Stycznia 1796.

Z Wiednia d. 20. Stycznia.

W niedziele w dzien wywodu Nayiaśnieyszey Cessarzowey Jmć cały dwor był w gali. O godzinie 11 zrana udała się Jey C. M. przy assystencyi w całey paradzie Leibgwardyi do parafialnego Kościoła Hofburg, w tym sposobie: naypierwey szli w paradnych ubiorach paziowie, za niemi szambelanowie, tayni Konsyliarze, ministrowie, i pierwsi urzednicy, potym Nuncyusz Papiezki, Arcy Xże Karól i Jego Cess: Mość, a zaraz zaniemi niesiono w odkrytem krześle sama Cessarzowa Jmć trzymaiacą siedzac na łonie swoim nowo urodzona Arcy-Xiężniczkę. Za nią szły Arcy Xiężniczki z nadwornemi damami, i wiele bogato poubieranych i kleynotami ozdobionych Państw. We drzwiach kościelnych odprawił Kardynał Arcybiskup, przy assystencyi wielu Prałatow wywodowy obrzadek; potym weszła J. C. M. do kościoła i położyła nowo urodzona Arcy Xiężniczkę na wielkim Ołtarzu i złożyła dziękczynienie Bogu. Po skończoney Modlitwie wzięła Hrabina Wrbna przy assystencyi dwoch paziow Arcy Xiężniczkę, zaniesła ia do domu, a cała kompania i Cessarstwo Jchmość udali się do Oratorium dla słuchania kazania. Po skonczonym kazaniu powrocili Cessarstwo Jchmość, do siebie do wielkiey Antikamery, gdzie iuż zastali bardzo wiele Państwa czekaiącego na złożenie powinszowania.

Z Londynu dnia 5 Stycznia.

Gazeta Dworska donosi nam, iż Admirał Laforcy pisze z Martyniki pod d. 22 Października 1795 do admiralicyi iż Królewska fregatta Mermaid, zabrała dwa nieprzyiacielskie okręty, Brutus o 10 i le Republicain o 18 armatach; ale donosi zaraz z naywiększym żalem, iż ważne stanowisko na wyspie Grenady, Gouyave, któremu Anglicy nazwisko Charlotten-Sztad nadali, wpadło d. 15 Października w ręce nieprzyiaciela. To samo potwierdzaia pod d. 31 Października Jenerał maior Leigh i Podpułkownik Shaw, i ostatni dodaie iż przemagaiącey sile insurgentów niemogł się oprzeć. W tey okazyi bardzo wiele ucierpiał 28 Brytański pieszy regiment: 2 sierżantów, i 34 prostych było zamieszanych, a 29 chorych musieli w Gouyave zostawić. Tak że i inne wiadomości z Zachodnichindyy nie są pomyślne: w Jamayce ieszcze rozruchy Maroonow nie są uśmierzone; w Antigwa i na innych wyspach daie się czuć niedostatek żywności. A co naygorsza, iz żołciowa goraczka na wyspach Zachodnichindyy, bardzo wiele ludzi zabiera; nasze woyska muszą się dla tego, tylko obronnie mieć; Francuzi cierpią także natym. Okręt liniowy Hanibal o 74 armatach, który wychodzac z Jamayki, na krążenie, ledwie mogł trzecią część zebrać ludzi, iak ich zazwyczay powinien mieć, i to po krotkiey przechadzce utraciwszy 3 porucznikow, i 40 ludzi na żołciowa goraczkę, musiał się nazad wrocić.

Pod Orkadyskiemi wyspami, rozbiła się fregatta Amethyst, która była wyszła z Torbey, aby po kanale krażyła; lud przecie uratowany; ona była ieden z tych okrętów, ktore Lord Hood w Tulonie za-

brał, i nazwisko iey było w służbie Francuzkiey Perła.

Przyczyna przeciętey dotąd kommunikacyi pomiędzy Anglią i Francyą, ma bydź, aby zabronić Angielskim szpiegom i agentow przystępu do Francyi, którzy się pod imieniem Amerykanów w kręcali. A kto wie może ieszcze i inny maią powód: powiadaią iż w porcie Brestkim iest bardzo znaczna flotta pogotowiu do wyyścia; a przeznaczenie tey flotty ma bydź taiemnicą; potym zdaie się iż Dyrektoryat niema wielkiey ochoty przystąpić do Królewskiego zdania względem pokoiu.

Pomiędzy Francya i Hiszpanią są teraz negocyacye w robocie, które zapewne niebędą dla Anglii pomyślne. Ponieważ rzeczy tak daleko zachodzą, iż obydwa narody chcą ieden drugiego w woynie doświadczać, któremu dłużey skarbów stanie; więc niestety, rok nowy nieprzyniesie nam ieszcze upragnionego pokoiu!

Znowu na nowo maytków zaciagaia. Do Irlandyi wyszły rozkazy na dostawienie nadzwyczay wielkich liwerunków w solonych rzeczach, dla cudzoziemskich garnizonów: Kork dostawi 12,000. beczek, Waterford 8000. a Dublin 10,000. Woienna szalupa Flev popłynęła z depeszami do Gubernatora O'Hara do Gibraltaru; w ostatnich trzech miesiącach odprawiła tam trzy podróże.

Przedwczorem przybyła eskadra Admirała Harvey i dwie fregatty, ze wszystkiemi woyskami z wyspy Dieu do Portsmut nazad.

Do Zachodnichindyy przeznaczona flotta pod Admirałem Christian, przez ciagle trwaiące zachodnie tęgie wiatry, znowu wiele ucierpiała. Słychać było iż dostała rozkaz, aby się do naszych portów nazad zwróciła; ale admiralicya odebrała wczoray wiadomość, iż doczekawszy się pomyślnego wiatru, ruszyła w swoią podróż w 93. transport: a 9. woiennych okrętów.

Już nam trzech poczt niedostaie z Hamburga, dla przeciwnych wiatrów niemogą paqueboty doyść; ieden widziano z naszych brzegów iuż w niebezpieczeństwie zatopienia się.

Admirał Gardner, który ma wyyść z iedną eskadrą ku brzegom Francuzkim, i około Quessant krążyć, ieszcze się dla przeciwnych wiatrów w Spitead znayduie. Ma pomiędzy innemi i to zlecenie, aby się starał przeszkodzić złączeniu liniowych okrętów Orientu, z Bretskiemi.

W dzień nowego roku przed południem wybuchnał tu na ulicy Bomskiey w Coventgarden ogień; spaliło się 8. domów i kilka osob życia postradało.

Mamy tu wiadomość, iż niedawno poszła Francuzka eskadra z Rochefort o 3. liniowych okrętach i 2. fregattach, pod kommendą obywatela Manguy do Mauryцyi, czyli wyspy Francuzkiey. Czy wsamey rzeczy tak wielkie uzbraiania w Breście robia, musi się wnet odkryć.— Przyupadaiącey nadziei pokoiu, spadaią codziennie fundusze.

Mamy wiadomość z Kale, iż proces pod tamteyszemi brzegami na rozbitych okrętach, złapanych emigrantów, iuż ukończony: nie są zkazani na śmierć; ale ieszcze niezadecydowano, czy się zostaną więźniami w Francyi, czyli ich do Anglii odeślą.

Z Londynu d. 8. Stycznia.

Na dniu 7. t. m. o godzinie 9. zrana Xżna Wallii, została szczęśliwie córką rozwiazana. Tę wesołą nowinę oznaymiono ludowi odgłosem armat z Tower.

Ten dzień, w którym Xna Jmć przybyła do Anglii, był oznaczony zwycięztwem; teraz znowu, kiedy zległa odebraliśmy tę pomyslną wiadomość, o wzięciu przez kapitulacyą na wyspie Ceylon posiadłości Hollenderskich Trincomale i Oostenburg. Depesze przyszły w tey mierze do Sekretarza Dundas.

List o zdobyciu Trincomale.

Z obozu pod Trincomale d. 31. Sierp. 1795.

Po napisaniu listu d. 17 t. m. w którym miałem honor W.M. Pana uwiadomić, iż na drugi dzień zbliżemy się pod twierdzę Trincomale, nadarzyły się takie okoliczności, iż Kommodor Rainier i ia umyśliliśmy zatrzymać okręt z depeszami aż do

zupełnego ukończenia rozpoczętego dzieła, aby W.m.Panu można zaraz o szczęśliwym iego skutku donieść; iakoż niezawiedliśmy się. Na dniu 23 mieliśmy iuż nasze bateryę gotowe, a przed godziną 12 d. 26 byłyby rowy otwarte; w tym czasie kiedyśmy wszystko do szturmu gotowali, osadziliśmy z kommodorem Rainier za naylepszą porę wezwania garnizonu do poddania się. Podano nam propozycye, na któreśmy przystać niemogli; myśmy podali z swoiey strony nasze, ale że ich w przepisanem czasie nieprzyięto, rozpoczęliśmy na nawo ogień; w krotce pokazała się na szancach biała chorągiew. Nasze propozycye zostały przyięte, i przez dwoch kapitanow iako zakładnikow zapieczętowane do naszego obozu odesłane. Tego wieczora ieszcze odeślemy brańcow woiennych do Modras. Krolewskie i kompanii woyska, bardzo się walecznie sprawowały &.

Stuart Pułkownik.

Kapitulacya Trincomale, tak iak ią Kommendant Fornbauer, wysłanemu do siebie adiutantowi Agnew podał.

Art: 1. Cały garnizon wyydzie iutro o godzinie 4. po południu z wszystkiemi honorami z miasta, i złoży broń. Wszyscy officyerowie, czy Indyanie, czy Europeyczykowie maią broń zatrzymać. Kreezy Maylanów, maią bydź w osobne skrzynie po pakowane, i gdy będą chcieli do swego kraiu powrócić, maią im bydź oddane, ponieważ to iest ich własna broń, którey sobie nigdy niepozwolą odebrać. Odpowiedź. Garnizon ma ieszcze dzisiay w powyższym sposobie nad zachodem słońca wyyść; ale zewnętrzne fortyfikacye maią zaraz bydź Angielskim woyskom oddane. Kreezy Maylanów będą w powyższem sposobie zachowane; ale officyerowie i prosci niebędą tylko iako brańcy woienni uważani.

Art. 2 Wszystkie spręty i rzeczy, które do Indyyskiey kompanii należą, maią bydź wyznaczoney osobie od kommendanta Angielskiego oddane. Odpowiedz. Zezwolone.

Art. 3 Europeyscy officyerowie nie maią bydź przeciw ich woli do Europy odesłani. Odpowiedź. Zezwolone.

Art. 4 Prywatna własność, garnizonu i szczególnych osób ma bydź szanowana Odpowiedź. Zezwolone.

Art. 5 Wszystkie osoby w cywilney służbie kompanii, maią mieć wolność do inney części wyspy się udać. Odpowiedź. Tego kommendant Angielski niema mocy pozwolić.

Art. 6 Ranieni i chorzy, maią bydź z naywiększą starannością opatrywani. Odpowiedź. Zezwolone.

Art. 7 Garnizon niema podpadać odwetowi. Kommendant prosi o pozwolenie, aby mógł wszystkie listy tyczące się obleżenia, przez officyalistę cywilnego odesłać gubernatorowi wysp. Odpowiedź. Zezwolone, ale muszą bydź wprzód wszystkiego kopie kommendantowi oddane.

W Trincomale d. 26 Sierpnia 1795.

J.G. Fornbauer

Podpisano z rozkazu Kommodora. Rainier i Pułkownika Stuart Agnew Potwierdzone Rainier i Stuart.

Specyfikacya siły zbroyney w Trincomale: 39 officyerow, 97. unterofficyerów, 5. kanonierów, 532. prostych. Chorych i ranionych 89. osob. Ammunicyi: 37. dobrych metalowych armat, a 5. niezdatnych, 55. żelaznych dobrych, a 10. niezdatnych. Zabitych przez Angielczyków 14. a 54. ranionych.

List względem odebrania Oostenburg.

W Obozie pod Trincomale d. 31. *Sierpnia* 1795.

Dnia wczorayszego przysłał do mnie kommendant twierdzy Oostenbourg, officyera z propozycyą, abym mu z moiey strony przysłał umocowanego officyera z którymby można względem oddania twierdzy rozpocząć negocyacye. Ja posłałem tedy maiora Agnew jeneralnego adiutanta woysk pod moią kommendą, i mam to ukontentowanie donieść WMPanu, iż dzisiay cały garnizon poddał się za więźniów woiennych, i woysko Króla Jmć naszego obięło twierdzę, a przed zachodem słońca

iuż bandera Angielska będzie zawieszoną. — Niemogę WMPanu w tym momencie przysłać ieszcze opisu wszystkich sprzętów woiennych. Mam honor bydź &c.

J. Stuart.

Kapitulacya iest taka sama Oostenbergu, iak i Trincomale.

To ważne zdobycie na naypięknieyszey Hollenderskiey wyspie, która naywięcey korzeni wydaie: było wystrzałem z armat ogłoszone. Dzisiay wyszedł ieszcze dodatek do Dworskiey gazety, głoszący depesze kontra Admirała Rainier, które się z powyższemi poniekąd zgadzaią. Dwa okręty Hollenderskie z żywnością i ammunicyą do Trincomale przeznaczone, zostały ieszcze przed wzięciem tey twierdzy od Anglików zabrane. Woienny okręt Angielski Diomede o 44. armat, chcąc woysko na wyspę Ceylon wylądować rozbił się o skałę. Teraz obydwa nasze woienne okręty Suffolk o 74. i Centurio o 50. armatach stoią pod Trincomale. Spodziewamy się niezadługo wiadomości, iż i reszta Hollenderskich posiadłości na wyspie Ceylon i Batawia dostały się w nasze ręce.

Przez zabranie Trincomale i Oostenburg, są Anglicy panami bardzo ważnych części na wyspie Ceylon. Trincomale albo Trinconomale, było na wschód wyspy Ceylon, nayważnieyszą posiadłością Hollendrow; to iest kluczem całego handlu i bezpieczeństwem do brzegów Koromandlu i Bengalu. Port w Trincomale iest cokolwiek raz dla skał, drugi raz dla twierdzy Oostenburg szczupłym, ale iednakowoż stanie w nim bezpiecznie, które 100. okrętów. — W roku 1782. w Lutym wzięli Anglicy Trincomale szturmem, ale w kilka miesięcy potym musieli go attakuiącym woyskom Francuzkim pod Admirałem Suffrain nazad oddać. Podczas pokoiu Warsalskiego 1783. r. dostało się nazad do Hollendrów. — Wyspa Ceylon, iest iedna znay urodzaynieyszych wysp na Indyyskich morzach: ma około 250. mil długości, a 200. szerokości. Oprócz bawełny, ma pieprz, słoniową kość, krzystał, i saletrę; płody ziemi, ołów, stal, miedź, złoto, srebro i wiele bogatych kamieni. Ma obfitość drzewa i bydła. Ceylońskie słonie przechodzą wszystkie inne. Nayważnieyszym płodem tey wyspy iest cynamon; on rośnie i po innych wyspach Indyy, ale Ceyloński zawsze naylepszy. Ceylon była dla swoiey urodzayności i osobliwszych darów natury, u dawnych Indyanów bardzo sławna, i nazywali ią Damarasien, czyli Kray roskoszy. Srzednia część wyspy iest górzysta; północna część zamieszkana od ludzi nazwanych Beddas, a śrzednia od Zingelasów, nad któremi Cesarz Kandyi panuie, którego rezydencya na około zyskownemi posiadłościami Hollenderskiemi otoczona. Do niego należy nayurodzaynieysza część wyspy; ale Hollendrzy są panami nadmorskich brzegów, i ich kraie rozciągaią się w niektórych mieyscach aż wgłąb iego kraiu; dla tego też cały handel, który iest arcy ważny był w ich ręku; nikt niemógł inaczey nabydź płodów tey wyspy tylko przez ich ręce. Oprócz Trincomale i Oostemburg, maią ieszcze Hollendrzy inne ufortyfikowane mieysca w Ceylon. Columbo stolica Portugalczyków, gdzie gubernator mieszka; ma bardzo obszerne fortyfikacye, tylko że iuż stare. W tym mieście ładuią wszystkie do Europy okręty. W Negembo, Mature, Manard i Amsterdam, są różne Hollenderskie założenia, a pomiędzy temi bardzo wiele różnych twierdz i faktoryy. Także na półwyspku Jaffanapatan, z którey Hollendrzy zabraniali wszelkiego handlu swoim mieszkańcom z obcemi, są bardzo znaczne fortyfikacye. Anglicy sobie iednak pochlebiaią iż niezadługo i reszta tey wyspy będzie w ich ręku. — Zbieranie pereł na wyspie Ceylon, czyniło samo co rocznie Wschodnioindyyskiey Hollenderskiey kompanii przeszło 60,000. R talarów — Cesarz Kandyyski, nie był z Hollendrów kontent, więc rozumieią iż z ukontentowaniem będzie wspierał Anglików. — Z pomiędzy Europeyskich ludów osiadło naypierwey 1506. Portugalczyków na wyspie Ceylon; mieszkańcy niebędąc z nich kontenci, wypędzili ich w r. 1658. za pomocą Hollendrów, którzy iuż tam byli osiedli.

(*Reszta w Dodatku*)

DODATEK DO Nru. 7.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE CZWARTEK DNIA 28. STYCZNIA 1796.

Reszta z Londynu dnia 8 Stycznia.

Hollenderski garnizon w Mallacca niewynosi tylko 150 ludzi — Obydwa woienne okręty Royal Admiral i Lascelles, które przywiezły z Wschodnichindyy zwycięzkie wiadomości, zabrały ieszcze przed Kapem dobrey nadziei Hollenderski kutter.

Pięć regimentów letkiey dragonii i rożne regimenta piechoty dostały rozkaz, aby były pogotowiu, do popłynienia do Kapu dobrey nadziei i do Wschodnichindyy. Jenerał Craig przeznaczony na Wice gubernatora Kapu dobrey nadziei. Dwa regimenta emigrantów, które zwyspy Dieu powróciły maią tam także popłynąć; wszystkie woyska, które do Wschodnichindyy i do Kapu dobrey nadziei idą, wynoszą 10,000 ludzi.

Na iednym okręcie, ktory miał z Jersey przewieść woyska do Cowes udusiło się więcey iak 40. ludzi, ponieważ kapitan dla powstałey burzy musiał kazać wszystkie otwory na okręcie pozabiiać. Po otwarciu okrętu pokazał się tak okropny widok, który wszelkie opisanie przechodzi.

Francuzka eskadra, która na archipelagu krąży przyprowadziła 17 zabranych okrętów Angielskich do Smirny.

W tym miesiącu przypada czworaki podatek zapłacić. — Srebro tu unas tak rzadkie i drogie, iż złotnicy po 5 Schell: płacą za kron.

Głoszą tu zapewną rzecz iż Francuzka eskadra złożona z 7 liniowych okrętów i 5 fregatt, wyszła aktualnie z Brest.

Przez nowe bille niezaradzono złemu. W całym kraiu panuie naywiększa nienawiść przeciwko ministrowi, i wszyscy nieprzestępuiąc granic ustaw, umią rozrożnić konstucyyną powagę, od osobistego postępowania urzędnika. Jedna tuteysza gazeta, zacheca cały lud, aby się na każdey ulicy w Londynie, w każdey wsi, w każdym mieście od Jrlandzkiego kanału aż do niemieckiego oceanu, zebrał, w sposobie przez ostatnie bille pozwolonym, i zanosił prożby i przełożenia, o zakończenie tey nieszczęśliwey woyny.

Z Paryża d. 4. Stycznia.

Wiele pism rozgłosiło o zawartym armistycyum pomiędzy naszemi Jenerałami i Austryą: Jenerałowie nasi mogą uczynić na którys czas zawieszenie broni; ale formalne armistycyum, które iest wstępem do pożądanego pokoiu zawisło, od rządu. Dyrektoryat wykonawczy tłomaczy się w liscie do Ministra woiennego, który iuż wszystkie nasze pisma ogłosiły, co do tey materyi w tym sposobie.

Dyrektoryat wykonawczy, do Ministra woiennego.

Lubo wyniesiono podniebiosa pomyślności Austryackich armiy, które zaięły część Palatynatu, z tym wszystkim odwaga armiy Sambryiskiey i Mozy, Reńskiey i Mozeli, nakłoniły ich do proponowania nam zawieszenia broni; Jenerałowie Francuzcy chcąc ziednać wypocznienie woyskom Republikańskiem przychylili się

do tego żądania. Złemyślność, która umie ze wszystkich okoliczności korzystać, chwyci się zapewne i tey, będzie się starała obłąkać opinią publiczną, i przeszkodzić uskutecznienia tęgich śrzodkow, które są przedsięwzięte do z reorganizowania i do uzupełnienia armiy Rzeczypospolitey.

Twoia czuyność i gorliwość Obywatelu potrafi zapewne zniszczyć wszystkie skryte obroty i nadzieie naszych nieprzyiacioł. Podwoy twoię energią, niechay wszyscy obrońcy oyczyzny, ktorzy się oddalili od swoich chorągwi powrocą do woyska przysposob wszystkich potrzeb dla woiowników Republikanow; pomnoż żywności w nadgranicznych fortecach; rozszerz związki dyscypliny; oświeć i wykorzeń kupę owych nadużyciow, które słabość, niepewność i nieprzewidziałość zaprowadziły; ożyw ducha woyskowego ten zakład porządku i zwycięstwa, a zapewniż dla Francyi świetną i decyduiącą kompanią.

Nadaremnie będą złemyślni utrzymywać iż te nieodzowne śrzodki, nie maią za cel tylko oddalenie pożądanego pokoiu: nieiestże to naylepszy sposób przyspieszenia pokoiu, bydź w stanie popierania iak nayskuteczniey woyny? Dyrektoryat wykonawczy, nieobawia się oświadczyć całey Europie, iż niczego bardziey nieżąda, iak pokoiu, któryby się zasadzał, nie na pretensyach przesadzonych i niszczących inne potencye, ale na dobrze zrozumianym ich intereſsie, z interesem Rzeczypospolitey Francuzkiey i iey alliantow; pokoiu nakoniec, któryby zupełnie odpowiadał offiarom, które Francuzi dla utrzymania swoiey niepodległości uczynili.

Chociaż Francya attakowana zewnątrz przez siłę, a wewnątrz przez zdradę i szelmowstwo, oparła się przez pięć lat zapalczywości swoich nieprzyiacioł; iest iednak skłonną do uczynienia pokoiu, aby się tylko z iey powagą zgadzał; ale ieżeli chcą przedłużyć tę niszczącą woynę, stoi pogotowiu do zwalczenia ich. Już ich upór, tak rzekłszy, podwoił nasze sposoby do zwyciężenia ich; iuż młódź rekwirowana spieszy do naszych falang zwycięzkich; iuż armie reorganizuią się skwapliwie; położenie offícyerów i żołnierzy będzie wnet poprawione, a obrońcy oyczyzny nie z hańbią swoiey chwały, którey w ostatnich kampaniach przez swoie męztwo i bohaterską odwagę nabyli.

Prawdziwy sposób przedłużenia złego w Rzeczypospolitey, iest postępować z miekością; ale Dyrektoryat niezasłuży sobie z tey strony na naganę. Srzodki, którycheś użył obywatelu, te, które ieszcze masz przedsięwziąść, nowy duch który ożywia dzieci wolności, to wszystko zapowiada, iż nieszczęścia Rzeczypospolitey, w krótce się zakończą; a zaprowadzenie nowey konstytucyi, będzie znakiem do nowych zwycięztw, albo zakładem chwalebnego i trwałego pokoiu.

Podpisano *Rewbell*, *Prezydent.*
La Garde, *Sekr: jen:*

Hrabia Montmorency, dawniey członek zgromadzenia konstytucyynego, został iuż uwolnionym. Bawił się przedtym w Szwaycaryi; ale dowiódł, iż prawnie został z listy emigrantów wymazanym.

Dnia 31. Grudnia nowy poseł Pruski u naszey Rzeczypospolitey, Pan Sandoz miał pierwszą audyencyą u Dyrektoryatu; dodał swoie listy zauſania; prezydent Rewbell miał stosowną do niego przemowę. Cały Dyrektoryat był w paradnym swoim ubiorze, a ministrowie zagraniczni, którzy tey uroczystości przytomni byli galownie po ubierani. Od tąd będzie Dyrektoryat zawsze każdego dnia pierwszey dekady zagranicznym posłom audyencye dawał.

Na mieysce odwołanego ze Szwecyi naszego posła [le Hoc, iest Jenerał dywizyyny Foiscal-Latour, officyer, który się w artyleryi iako indzenier bardzo dystyngwował, mianowanym.

Margrabia del Campo, który się teraz w Londynie znayduie, i do naszey Rzeczypospolitey na ambaſsadora od Dworu Hiszpańskiego przeznaczonym, wkrotce tu przybędzie.

Z rozkazu Dyrektoryatu, są wydaw-

cy, a poniekad i drukarze następuiących dzienników aresztowani: wydawca *Courier universelle czyli odgłos Paryski*, *Gazette de France*, *Courier français* przedtym Courier republicain, l'Ami du peuple, Journal de l'eclipse, wydawany w Rouen od Roberta i Journal Hufsona którą w Paryżu wydawał. Wszyscy ci dziennikarze maią bydź do sądu tuteyszey policyi oddani, ponieważ zachęcali w swoich pismach do rozwiązania społecznego porządku i do zaprowadzenia królewskiey władzy.

Jenerał Hoche, który teraz wszystkie trzy armie zachodnie, pod imieniem armii Oceanu kommenderuie, odiechał do Angers, gdzie ma głowną kwaterę założyć. Cieszemy się nadzieią, iż przy odebraney na nowo obszerney władzy, potrafi nakoniec wykorzynić Wandeyczykow i Szuanow. — Jenerał Stofflet, który teraz na czele Wandęyczykow iest, ma bardzo wiele szlachty emigrantów przy sobie, i na zimę bardzo wielkie rekwizye rozpisał. Royalistow rachuią pod Jenerałem Sapineau na 3000.

Donoszą z Sables d'Olonne, iz Charette znayduie się w Montorgueil w 4000 ludzi, których większa część tylko zprzymusu z nim poszła. Słychać iż go iuż republikańska kolomna ściga. Druga część woyska Charetta znayduie w Boccage, w okolicy, która dla wielkich kniei i lafsow iest niedostępną. Wieść, którą wiele tuteyszych dziennikow rozgłosiły, iakoby Charette był złapanem, i do Paryża prowadzonym dotąd się przynaymniey ieszcze nie potwierdza.

Każdy biegnie spospiechem do Pisarza i odnosi swoię częśc do przymuszoney pożyczki. W Lyonie złożono iuż także kilka millionow. Można rachować iż przez tę pożyczkę zostanie za 23,000 millionow, afsygnatow cofnionych podług ich wyrażoney wartości, a za 200 mill: podług metalowey wartości. Zostanie więc 400 mill: do zapłacenia w talarach lub innych gotowych pieniądzach. Za ruchomości Królewskie i Emigrantow zbierze się naymniey 200 mill. w gotowych pieniądzach. Za Lasy mnieysze 300 morgow, choćby naytaniey to będzie 300 mill. Podatki, tztempel, opłata reiestrow, intraty narodowe, & uczynią naymniey 200 mill: więc wszystkiego w gotowiźnie można rachować do 1200 millionow. Rząd umyślił nadto kazać ieszcze za 14,000 mill: kazać wybić afsygnatow, aby dopełnić dekretowaney summy 400 millionow. Teraz potrzeba dodać wyrab lafsow i z 30 letniey arędy innych lassów intratę. Jednym słowem Francya może zebrać na przyszłą kampanią 1400 do 1500 millionow w gotowych pieniądzach; ale Bóg by dał żebysmy ich do czego innego użyć mogli! Zadamy szczerze pokoiu, i podług oświadczenia Dyrektoryatu do Ministra woiennego, zdaie się iż nasze nadzieie niebędą zawiedzione.

Na d. 1. t. m. przybyli tu zamienieni w Bazylei, konwencyyni deputowani Quinette, Bancal, Lamarque i Camus. Dnia 2. t. m. było w Radzie pięciuset względem pełnomocnictwa deputowanych naradzenie. Z tego powodu powstała straszna wrzawa; ale wnet, mówi dziennik Paryzki, zamieniła się w bardzo czułą scenę. Po całey sali dały się słyszeć głośne oklaski, a krzyk: "oto sa?„ pociągnął wzrok wszystkich ku drzwiom. Zamienieni deputowani weszli nakoniec w grono swoich kollegów. Quinette rzucił się na łono swego przyiaciela Jean de Brie; Bencal, Lamarque i Camus poprowadzeni z tryumfem do stołu Prezydenta. Prezydent, rzekł do przybyłych deputowanych: okrzyki radosne, któreście dopiero słyszeli, sa rękoymią przywiązania do was wszystkich Francuzów. Nadto długo byliście offiarą nayczarnieyszey zdrady; ciało wasze mogło bydź udręczone, ale dusze pełne energii utrzymały i w kaydanach swoią republikańską dumę. Przez waszą stateczność przydaliście świetności do imienia Francuza! Reprezentanci wolnego ludu, warci iesteście tego zaszczytu: póydźcie tu, poydźcie kochani koledzy, zasiądźcie te mieysca, które wam wdzięczność narodu zostawiła! Póydźcie, szlachetni Republikanie, przyymiycie tę iedyną nadgrodę, która wam przystoi, reprezentuycie ieszcze raz wolny lud? Póydźcie, a udzielcie wszystkim

duszom tego ognia patryotyzmu, który zawsze wasze dusze zagrzewał. Poydźcie, wasz powrót musi wszystkie nierepublikańskie serca zawstydzić i zgryzotą napełnić.— Camus odpowiedział imieniem swoich towarzyszów: Po 33. miesięcznym więzieniu, odzyskaliśmy nakoniec naszą wolność. Pełni gorliwości, spieszyliśmy się oglądać iako nayprędzey naszą oyczyznę, i zdać wam opołożeniu w iakimeśmy się znaydowali rapport. Niepotrafiemy wam wyrazić z iaką szybkością spieszyliśmy się na łono Rzeczypospolitey. Już tedy nasze żądania dopełnione; nasze szczęście już iest zupełne. Wasza sława, wielkość i szlachetność rozchodzi się po wszystkich mieyscach, gdzieśmy tylko przeieżdzali, i nawet do naszego więzienia się przedarła. Chcieliśmy tu razem stanąć z resztą naszemi towarzyszami niewoli; ale żeśmy musieli inną drogę wziąść, nieprzyszło do tego. Żądam iedney dekady czasu, dla zdania wam sprawy o naszyeh postępkach. — Na wniosek Jean de Brie, kazano mowę Prezydenta i odpowiedz Camusa drukować.— Czterech deputowanych odebrało wpośrzod okrzyków pocałowanie braterskie.

Z Frankfortu dnia 5 Stycznia.

Na dniu 1. t. m. przybył do Głowney kwatery Kreutznach kurier z Wiednia z potwierdzeniem od Cesarza Jmć zaszłey ugody pomiędzy forpocztami. Ta ugoda zaczęna się dopiero od 1 Stycznia; trwałość iey nie iest przepisaną. Przypadkowa rozmowa Jenerała Kray z Francuzkiemi officyerami na forpocztach dała do tego powod: mowili o nieużytku częstych utarczek pomiędzy forpocztami które nic niedecyduią, a wiele ludzi kosztuią, iż dobrze by było, gdyby ich można zaprzestać. Jenerał Kray uczynił im nadzieię, i w krotce podali mu formalną propozycyą od Jenerałów Francuzkich.

Obydwie armie będą stały tak iak stoią, tylko Francuzi ustąpią Austryakom Birkenfeldu. — Ze Cesarski Feldmarszałek Hrabia Bellegarde poiechał do Wiednia, wnoszą z tąd, iż dalsze negocyacye pokoiu pomiędzy Francuzami są w robocie.

Artylerya i ammunicya przechodzi ieszcze w ciąż przez nasze miasto; wczoray przeszło tędy korpus artylerystow na zimoleże do Sigensztadt; 2 bataliony przyyda tu Cesarskich garnizonem.

Rząd Francuzki posłał rozkaz do Reinfels, aby stosownie do traktatu z Xciem Hess-Kasselskim wszystkie kraie z drugiey strony Renu, iako to: Nidergrafschaft Katzenelnbogen, miasto S. Goarda i inne wioski po przyiacielsku traktować, i żadney rekwizycyi na nie nie nakładać.

Piszą z Weyerbusch 31 Grudnia, iż z rozkazu Jenerała Kienmayer, zatamowany spław na rzecze Acher; dla tego nic ani do Mühlheim, nieprzyydzie, ani z Mühlheim niewyydzie.

Głowna kwatera Cesarskiey armii iest teraz w Moguncyi. Dla tego się Feldmarszałek tam Clairfait dłużey zabawił iakeśmy rozumieli, że ieszcze poczynił niektóre rozrządzenia, aby Moguncya ieszcze lepiey ufortyfikowaną była, tak żeby ia od wszelkich razow ubezpieczyć. Dnia dzisieyszego przybył tu spomniony Feldmarszałek, iadąc do Wiednia, gdzie iak słychać ma się umowić względem nowego planu przyszłych operacyi. Spodziewaią się iż ieszcze zwiększą mocą powroci, iak do tąd posiadał i nowych posiłkow do armii Cesarskiey dostanie. Umowa względem zawieszenia tymczasowo pomiędzy forpocztami nieprzyiacielskich krokow, która już nawet i od Rządu Francuzkiego przyiętą iest, ma tylko poty trwać, poki pogody nie nastąpią.

DONIESIENIE.